

13 Co 287/2015

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Vladimíra Fučíka a soudkyň JUDr. Elišky Mrázkové a Mgr. Nadi Pínové v právní věci žalobkyně: **M. B.**, nar. **...** bytem **...**, zast. Mgr. Pavlem Šimákem, advokátem, se sídlem Písek, Komenského 319, proti žalovanému: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti ČR**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 424/16, IČ 00025429, o zaplacení částky 60.000,- Kč s přísl., k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 12. května 2015, č.j. 10 C 286/2013-61,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se m ě n í** tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni částku 20.000,- Kč s 8,05% úroky od 4.10.2013 do zaplacení, to vše do 15 dnů od právní moci rozsudku.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně částku 15.657,- Kč a před odvolacím soudem částku 2.662,- Kč k rukám advokáta Mgr. Pavla Šimáka do 15 dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu s návrhem na zaplacení částky 60.000,- Kč s přísl. a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala přiměřeného zadostiučinění za nemateriální ujmu, která jí vznikla v souvislosti s trestním řízením vedeným u Okresního soudu ve Strakoněch pod sp.zn. [REDAKCE]. Soud prvního stupně po provedeném dokazování zejména předmětným trestním spisem vyšel ze zjištění, že řízení jehož předmětem bylo spáchání přečinu ublížení na zdraví v jednočinném souběhu s přečinem výtržnictví, bylo zahájeno sdělením podezření žalobkyni dne 11.12.2011 a pravomocně skončilo dne 18.2.2013 postoupením věci Městskému úřadu ve [REDAKCE] s tím, že skutek by mohl být posouzen jako přestupek. Právně věc posoudil podle ust. § 8 odst. 1 a § 31a zák. č. 82/1998 Sb. s tím, že rozhodnutí o zahájení trestního stíhání je třeba považovat za nezákonné rozhodnutí. V tomto směru odkázal na judikaturu Nejvyššího soudu ČR, např. rozhodnutí 25 Cdo 1487/2001. Při zhodnocení všech rozhodných kritérií dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Zabýval se tím, zda dostatečným zadostiučiněním je konstatování porušení práva, jak učinil žalovaný, či zda je namíste přiznat náhradu imateriální újmy v penězích. Uzavřel, že řízení trvalo 1,5 roku a po tu dobu byla žalobkyně udržována v nejistotě ohledně výsledku trestního řízení. Následně byla věc posouzena jako možný přestupek a řízení dále probíhalo před Městským úřadem ve [REDAKCE]. Předmětem řízení byl přitom fyzický incident žalobkyně a současně partnerky jejího bývalého přítele, kdy byly každou z žen popisovány zcela odlišné verze. Nakonec soud dospěl k závěru, že to byla právě žalobkyně, kdo útočil. Soud se musel také vypořádat s rozsahem zranění obou žen, zda k nim došlo právě při vzájemné potyčce, přičemž žalobkyně se na délce řízení nikterak významně nepodílela. Za tohoto stavu soud uzavřel, že samotný fakt trestního stíhání je zátěží pro každého obviněného a zasahuje do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti, zvláště za situace, jedná-li se o obvinění liché. V tomto směru odkázal na nález Ústavního soudu I. ÚS 554/04. Na druhé straně povaha trestné činnosti, pro kterou byla žalobkyně stíhána, zpravidla nepůsobí přílišné společenské odsouzení, zvláště pokud šlo o potyčku dvou žen v rodinném kruhu a na veřejně nepřístupném místě. Nebylo ani prokázáno, že trestní stíhání žalobkyně vešlo ve všeobecnou známost, o trestním stíhání vědělo jen její bezprostřední okolí. V pracovní oblasti žalobkyně nijak poškozena nebyla, nijak nebyla poškozena ani v oblasti rodinné, když svědkyně A [REDAKCE] B [REDAKCE] sestra žalobkyně vypověděla, že její děti se k ní naopak přimkly. Nebyly ani prokázány tvrzené psychické problémy žalobkyně v příčinné souvislosti s trestním stíháním. Soud dospěl k závěru, že konstatování nezákonnosti rozhodnutí žalovaným je dostatečnou formou zadostiučinění právě s ohledem na minimální zásahy do všech shora uvedených oblastí života žalobkyně. Proto byla žaloba zamítnuta. Výrok o nákladech řízení odůvodnil ust. § 142 odst. 1 s tím, že úspěšnému žalovanému žádné náklady řízení nevznikly. Podle názoru soudu prvního stupně se na výrok o nákladech řízení nevztahuje Nález pléna Ústavního soudu Pl. ÚS 39/13, na který žalobkyně odkazovala.

Proti rozsudku podala žalobkyně včas odvolání. Uvedla, že soud prvního stupně správně uzavřel, že došlo k vydání nezákonného rozhodnutí, nesprávně se však vypořádal s otázkou odškodnění za toto rozhodnutí. Má za to, že pouhé konstatování porušení práva není dostatečné, naopak obecně slušné by bylo odškodnění finanční za utrpěnou psychickou újmu, kterou stát protiprávním trestním stíháním žalobkyni způsobil. Pochybení soudu spatřuje i v tom, pokud hrozící trest odnětí svobody v rozpětí 6 měsíců – 3 roky hodnotil jako nijak vysoký. Zcela nesprávně potom soud posuzuje délku řízení, která podléhá zcela jiným kritériím, než je daný případ. Zcela nevhodně potom soud uzavírá, že soud v trestní věci dospěl k závěru, že to byla právě žalobkyně, která útočila. Tuto skutečnost neměl soud vůbec hodnotit, ale měl vyjít ze závěru, že se žalobkyně ničeho nedopustila. Konečně uvedla, že k psychické újmě žalobkyně zásadně přispěla skutečnost, že byla prvotním rozhodnutím

nepravomocně odsouzena, čímž se však soud vůbec nezabýval. Bezdůvodné trestní stíhání bezúhonné osoby je třeba považovat za zvlášť závažné pochybení státu. Nesprávně též soud posoudil výpověď sestry žalobkyně, která pravdivě popsala situaci žalobkyně, tuto výpověď soud bagatelizoval. Tato svědkyně uvedla, že okolí o trestním stíhání žalobkyně vědělo, že ji poškodilo v zaměstnání tím, že se hůře soustředila na práci, trpěla depresemi, celou situaci vnímala jako velmi nespravedlivou, když sama byla obětí napadení. Je tedy zřejmé, že trestní stíhání se nepochybně významně podílelo na psychických problémech žalobkyně.

Žalovaný se odvolal proti výroku o náhradě nákladů řízení. Odkázal na Nález Ústavního soudu sp.zn. Pl. ÚS 39/13 s tím, že na základě tohoto nálezu měla být žalovanému přiznána náhrada nákladů řízení ve formě režijních paušálů.

Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně včetně předcházejícího řízení (§ 212, § 212a odst. 1, 5 o.s.ř.), a dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně je částečně důvodné. Jednal podle ust. § 214 odst. 3 o.s.ř. za souhlasu účastníků bez nařízení jednání.

Soud prvního stupně v podstatě správně zjistil skutkový stav věci, ne zcela správně však posoudil formu přiznání imateriální újmy žalobkyni. V trestním řízení, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, je potom třeba analogicky posuzovat jako odpovědnost za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím, za něž se považuje rozhodnutí, jímž je trestní řízení zahájeno, přičemž rozhodující je výsledek trestního stíhání (např. rozhodnutí NS ČR 30 Cdo 2813, 1 Cz 6/90, 25 Cdo 1487/2001 a další). Žalobkyně se v tomto případě nedomáhala žádné penězi vyčíslitelné majetkové újmy (ta jí byla vyplacena mimosoudní cestou), avšak vznikla mu nemajetková újma, která se projevila především právní nejistotou při vedení sporu. Za tuto nemajetkovou újmu jí podle § 31a zák.č. 82/98 Sb. náleží přiměřené zadostiučnění. S ohledem na konkrétní věc je potom třeba posoudit, jaká forma má být přiznána, zda kompenzace peněžní nebo postačí samotné konstatování porušení práva, a to zejména s ohledem na význam předmětu řízení pro žalobkyni rozsah presumované nemajetkové újmy.

V souzené věci se žalobkyně domáhá kompenzace za trestní řízení, které obecně způsobuje významný zásah do osobního života stíhaného a negativně se ho dotýká. V každém konkrétním případě je však třeba posuzovat relevantní okolnosti případu, což soud prvního stupně ne zcela správně učinil. Odvolací soud potom vyšel z ustálené judikatury, zejména z rozhodnutí 30 Cdo 2813/2011 a hodnotil rozhodná kritéria odlišně od soudu prvního stupně. Vyšel zejména z povahy trestní věci a dopadu trestního stíhání do osobnostní sféry žalobkyně. Forma zadostiučnění potom nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti.

Rozhodnými kritérii potom jsou:

a/ povaha trestní věci

Zde je třeba zejména vyjít z toho, že přečiny, které byly žalobkyni kladeny za vinu, ublížení na zdraví a výtržnictví, za které hrozil trest v rozpětí 6 měsíců až tři roky nelze považovat za bagatelní a hrozící trest za nikterak vysoký, a to zejména s ohledem na to, že žalobkyně je bezúhonnou osobou, která se v minulosti žádných deliktů nedopouštěla, a již samo trestní řízení tedy bylo významným zásahem do její osobnostní sféry, a to zvláště za situace, kdy původním rozsudkem soudu prvního stupně byla odsouzena k podmíněnému trestu odnětí svobody. Stresující pro osobu žalobkyně potom muselo být samotné trestní stíhání, a dále i to, že toto probíhalo opakovaně na dvou stupních soudní soustavy.

b/ následky způsobené trestním řízením

Jde o individuální následky způsobené konkrétní osobě. Žalobkyně v řízení tvrdila, prokazovala a podle názoru odvolacího soudu prokázala, že celá situace ohledně trestního stíhání se promítla do její profesní, soukromé, rodinné sféry života, když trpěla psychickými problémy, nesoustředěností, pocity nejistoty a podobně (výpověď její sestry). Nutno podotknout, že tomuto permanentnímu stresu byla žalobkyně vystavována po celou dobu trestního stíhání, které trvalo déle než jeden rok.

Na základě toho, co bylo shora napsáno, odvolací soud uzavírá, že vzhledem ke všem posuzovaným kritériím je v tomto konkrétním případě nepřiměřeným zadostiučiněním pouhé konstatování porušení práva, ale je třeba přiznat zadostiučinění v penězích. Za odpovídající výši potom odvolací soud považuje částku 20.000,- Kč, která podle názoru odvolacího soudu vystihuje míru újmy žalobkyně. Přiznání vyšší náhrady by neodpovídalo všem zákonným kritériím a nejeví se odvolacímu soudu vzhledem k jiným obdobným případům přiměřeným vzniklé psychické újmě.

Ze všech uvedených důvodů odvolací soud v zamítavém výroku rozsudek změnil podle ust. § 220 odst. 1 o.s.ř. a přiznal částku 20.000,- Kč spolu s příslušenstvím (§ 517 odst. 2 obč. zák.), ve zbytku, tedy co do částky 40.000,- Kč s přísl., rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný potvrdil.

S ohledem na uvedenou změnu rozhodoval odvolací soud znovu o nákladech řízení před soudy obou stupňů a to podle ust. § 142 odst. 3 o.s.ř. a § 224 odst. 1, 2 o.s.ř. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí záviselo na úvaze soudu, vyšel z částky přiznané, kterou považoval za tarifní hodnotu sporu. Před soudem prvního stupně náleží žalobkyni náhrada za 5 úkonů právní služby po 1.900,- Kč, 5 x paušální náhrada po 300,- Kč (§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.), cestovné právního zástupce na trase Písek - Praha a zpět ve výši 1.340,- Kč, náhrada za proměnný čas za 6 půlhodin po 100,- Kč a 21% DPH z částky 12.940,- Kč, tedy 2.717,- Kč, celkem přiznaných 15.657,- Kč. V odvolacím řízení potom právní zástupce žalobkyně učinil jeden úkon právní služby – podání odvolání, proto žalobkyni náleží náhrada ve výši 1.900,- Kč, režijní paušál ve výši 300,- Kč a DPH ve výši 462,- Kč, celkem 2.662,- Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné.

V Praze dne 26. srpna 2015

JUDr. Vladimír Fučík v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Mítková Anna